

TỶ LỆ TỬ VONG CAO DO VIÊM PHỔI VÀ TIÊU CHẢY Ở TRẺ EM

Nguồn: <http://thenationshealth.aphapublications.org/content/48/10/E51>

Người dịch: BS. Nguyễn Thị Như Ly – Khoa Y, Đại học Duy Tân

Theo một báo cáo của Trung tâm tiếp cận vaccine thế giới thuộc trường Y tế công cộng Johns Hopkins Bloomberg, vào năm 2016, cứ 5,7 triệu trẻ em dưới 15 tuổi tử vong thì có gần 1/4 là do viêm phổi và tiêu chảy. Do đó, trước Ngày viêm phổi thế giới 12/11, một bản báo cáo về tình hình viêm phổi và tiêu chảy năm 2018 đã nhấn mạnh mục tiêu của WHO và UNICEF trong việc cắt giảm tỷ lệ tử vong do viêm phổi và tiêu chảy ở trẻ em vào năm 2025.

Chương trình hành động toàn cầu về viêm phổi và tiêu chảy được triển khai bởi WHO và UNICEF đã đưa ra các biện pháp can thiệp tập trung vào công tác bảo vệ, dự phòng và điều trị. Cụ thể, mục tiêu của chương trình là vận động tối thiểu 50% trẻ em được bú mẹ hoàn toàn trong vòng sáu tháng đầu đời, 90% trẻ được tiêm phòng vaccine đầy đủ và 90% trẻ em bị viêm phổi và tiêu chảy được chẩn đoán và điều trị.

Chương trình được thực hiện ở 15 quốc gia hiện đang có gánh nặng về tỷ lệ trẻ em tử vong do viêm phổi và tiêu chảy. Tuy nhiên trong 10 lần thực hiện can thiệp y tế, không có quốc gia nào đạt được 86% mục tiêu đề ra, 8/15 không đạt bất kỳ mục tiêu nào. Các quốc gia ở Châu Á, Tanzania đạt được mục tiêu trung bình cao nhất và thấp nhất là Somalia. Đặc biệt, sự can thiệp dường như có hiệu quả đối với viêm phổi hơn tiêu chảy. Điều này được lý giải có thể là do sự cung cấp hàm lượng kẽm ở trẻ em các quốc gia này còn thấp.

Trong báo cáo đầu tiên, dữ liệu được đánh giá dựa trên giới tính, kinh tế gia đình, trình độ học vấn của người mẹ và nơi cư trú để xác định sự bất bình đẳng vì chúng liên quan đến bốn chỉ số: tìm kiếm dịch vụ chăm sóc khi viêm phổi, giải pháp bù nước bằng đường uống, bổ sung kẽm và nuôi con hoàn toàn bằng sữa mẹ. Những phát hiện đã chỉ ra một số bất bình đẳng dựa trên nơi cư trú và kinh tế gia đình. Ví dụ, tỷ lệ tìm kiếm được dịch vụ chăm sóc khi mắc viêm phổi cao hơn ở khu vực thành thị so với nông thôn ở 6/11 quốc gia với dữ liệu sẵn có. Hiệu quả

chăm sóc ở nhóm giàu cũng cao hơn 10% so với nhóm nghèo. Từ đó đưa ra một số khuyến nghị phù hợp để ngăn ngừa và điều trị viêm phổi và tiêu chảy ở trẻ em gồm tăng cường thu thập, báo cáo số liệu điều tra định kỳ, nhân rộng các biện pháp can thiệp y tế đến các đối tượng ít được tiếp cận trong xã hội, kêu gọi gây quỹ tài trợ xây dựng chiến lược toàn diện hơn

Kate O'Brien, giám đốc điều hành của Trung tâm tiếp cận Vaccine thế giới hy vọng rằng các nhà hoạch định chính sách và các quan chức y tế công cộng ở các quốc gia sử dụng thông tin này để cải thiện khả năng tiếp cận các dịch vụ y tế cho trẻ em ở đất nước mình, ngay cả những người khó tiếp cận nhất. “Chỉ với việc tạo ra sự công bằng một cách toàn diện trong tiếp cận dịch vụ y, chúng ta sẽ có cơ hội chấm dứt những cái chết vốn dĩ có thể phòng ngừa được ở trẻ em”